

Bruxelles, 21. travnja 2020.
REV3 – zamjenjuje obavijest
(REV2) od 13. ožujka 2019.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PROPISI UNIJE O EUROPSKOM RADNIČKOM VIJEĆU

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020.³ Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu⁵, u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Nadalje, nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina bit će treća zemlja u pogledu provedbe i primjene prava EU-a u državama članicama EU-a.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Savjet sudionicima:

- ¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.
- ² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).
- ³ Prijelazno razdoblje moguće je prije 1. srpnja 2020. jedanput produljiti za najviše godinu dana ili dvije godine (članak 132. stavak 1. Sporazuma o povlačenju). Vlada Ujedinjene Kraljevine zasad je odbacila mogućnost takvog produljenja.
- ⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.
- ⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

Poduzećima obuhvaćenima područjem primjene Direktive 2009/38/EZ o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika⁶ koja imaju radnike u Ujedinjenoj Kraljevini posebno se savjetuje da procijene posljedice isteka prijelaznog razdoblja s obzirom na ovu obavijest.

Napomena:

Ova obavijest ne odnosi se na pravo trgovačkih društava EU-a ni na posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine s obzirom na pravne oblike europskih trgovačkih društava.

Za te aspekte pripremaju se ili su objavljene druge obavijesti⁷.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi u području obavješćivanja i savjetovanja radnika na transnacionalnoj razini iz Direktive 2009/38/EZ prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. To posebno ima sljedeće posljedice:

1. PRAGOVI ZA PRIMJENU DIREKTIVE 2009/38/EZ

U Direktivi 2009/38/EZ utvrđuju se uvjeti za osnivanje Europskih radničkih vijeća te njihovo funkcioniranje i moguće raspuštanje. Konkretno, u članku 2. Direktive 2009/38/EZ definira se „poduzeće koje posluje na razini Zajednice” kao svako poduzeće s najmanje 1 000 radnika u državama članicama i najmanje 150 radnika u svakoj od najmanje dvije države članice. „Skupina poduzeća koja posluju na razini Zajednice” označava skupinu poduzeća sa sljedećim značajkama:

- najmanje 1 000 radnika u državama članicama,
- najmanje dva poduzeća iz skupine u različitim državama članicama,

i

- najmanje jedno poduzeće iz skupine 150 radnika u jednoj državi članici i najmanje jedno poduzeće iz skupine s najmanje 150 radnika u drugoj državi članici.

Za potrebe utvrđivanja postoji li poduzeće koje posluje na razini Zajednice ili skupina poduzeća koja posluju na razini Zajednice na koje se primjenjuje Direktiva 2009/38/EZ, nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina više se neće smatrati državom članicom, a zaposlenici u Ujedinjenoj Kraljevini više se neće smatrati zaposlenicima u državama članicama.

⁶ Direktiva 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika (SL L 122, 16.5.2009., str. 28.).

⁷ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_hr

Posljedično, ako nakon isteka prijelaznog razdoblja nisu dosegnuti relevantni pragovi, Europsko radničko vijeće, čak i ako je već osnovano, neće podlijegati pravima i obvezama koji proizlaze iz primjene Direktive 2009/38/EZ. Takvo radničko vijeće može nastaviti djelovati na temelju relevantnog nacionalnog prava.

Istek prijelaznog razdoblja mogao bi utjecati i na dužnost središnje uprave da pokrene pregovore za uspostavljanje Europskog radničkog vijeća ili postupaka za obavješćivanje i savjetovanje radnika, za što se pretpostavlja pisani zahtjev najmanje 100 radnika ili njihovih predstavnika, u najmanje dva poduzeća ili podružnice u najmanje dvije različite države članice (članak 5. stavak 1. Direktive 2009/38/EZ).

2. SUDJELOVANJE RADNIKA PODUZEĆA IZ UJEDINJENE KRALJEVINE U EUROPSKIM RADNIČKIM VIJEĆIMA

Iako se nakon isteka prijelaznog razdoblja sudjelovanje radnika poduzeća iz Ujedinjene Kraljevine ne smatra sudjelovanjem radnika poduzeća u državama članicama (vidjeti prethodno navedeno), Direktivom 2009/38/EZ omogućuje se sudjelovanje predstavnika iz trećih zemalja u Europskim radničkim vijećima⁸. Predstavnici iz Ujedinjene Kraljevine moći će sudjelovati u Europskim radničkim vijećima ako je tako predviđeno relevantnim sporazumom iz članka 6. Direktive 2009/38/EZ.

3. ZAHTJEVI U VEZI MJESTA SREDIŠNJE UPRAVE/PREDSTAVNIKA SREDIŠNJE UPRAVE

U skladu s člankom 4. stavcima 1. i 2. Direktive 2009/38/EZ središnja uprava ili predstavnik središnje uprave moraju se nalaziti u EU-u. Stoga će se, nakon isteka prijelaznog razdoblja, funkcija središnje uprave onih Europskih radničkih vijeća koja i dalje dosežu pragove iz članka 2. Direktive 2009/38/EZ unutar Unije, ali čija se središnja uprava ili njezin predstavnik nalazi u Ujedinjenoj Kraljevini morati premjestiti u jednu od država članica ili će središnja uprava morati imenovati novog predstavnika u državi članici. Ako središnja uprava ne poduzme jedan od tih koraka prije isteka prijelaznog razdoblja, od tog datuma funkciju predstavnika automatski će preuzeti podružnica ili poduzeće iz skupine koje zapošljava najveći broj radnika u državi članici i time postati „određena središnja uprava” u skladu s člankom 4. stavkom 3. Direktive 2009/38/EZ.

4. PRAVO KOJE SE PRIMJENJUJE NA SPORAZUME IZ ČLANKA 6. DIREKTIVE 2009/38/EZ

Nakon isteka prijelaznog razdoblja pravo države članice u kojoj se nalazi središnja uprava ili „određena središnja uprava” ili predstavnik središnje uprave bit će mjerodavno pravo kako bi se osiguralo da prava radnika na temelju Direktive 2009/38/EZ i dalje budu provediva unutar EU-a.

Premda nije nužno izmijeniti sporazume u kojima se upućuje na zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine, svakako se radi jasnoće i pravne sigurnosti preporučuje te

⁸ Vidjeti članak 1. stavak 6. u vezi s člankom 6. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2009/38/EZ.

sporazume izmijeniti i izričito odrediti pravo jedne od država članica (vidjeti u nastavku odjeljak 6. ove obavijesti).

5. OSTALI ASPEKTI

Istek prijelaznog razdoblja mogao bi odlučujući i za:

- zakonodavstvo koje se primjenjuje kako bi se utvrdilo je li poduzeće „vladajuće poduzeće” (članak 3. Direktive 2009/38/EZ),
- članove posebnog pregovaračkog tijela koje treba birati ili imenovati proporcionalno broju radnika zaposlenih u pojedinoj državi članici u poduzeću koje posluje na razini Zajednice ili skupini poduzeća koja posluju na razini Zajednice, dodjeljivanjem u pogledu svake države članice jednog mjesta u odnosu na radnike zaposlene u toj državi članici u iznosu od 10 % ili njegovim podijeljenim brojem broja radnika zaposlenih u svim državama članicama zajedno (članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2009/38/EZ).

6. SPORAZUMI U SKLADU S ČLANKOM 6. DIREKTIVE 2009/38/EZ

U skladu s člankom 6. Direktive 2009/38/EZ osnivanje i funkcioniranje Europskog radničkog vijeća temelji se na sporazumu o kojem se pregovara na razini središnje uprave sa socijalnim partnerima.

Zbog isteka prijelaznog razdoblja može doći do znatne promjene strukture „poduzeća na razini Zajednice” ili „skupine poduzeća koja posluju na razini Zajednice” u smislu te odredbe i do utjecaja na funkcioniranje osnovanog Europskog radničkog vijeća. U tekućim pregovorima o takvim sporazumima možda će se morati razmotriti prethodno navedene posljedice. Za postojeće sporazume možda će biti potrebno uvesti promjene kako bi se uzele u obzir prethodno spomenute posljedice. Člankom 13. Direktive 2009/38/EZ predviđen je postupak za izmjenu sporazuma ako se ne prilagode odredbe iz sporazuma koji su na snazi.

Na internetskim stranicama Komisije o radnom pravu (<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157>) dostupne su opće informacije o obavješćivanju i savjetovanju radnika na transnacionalnoj razini. Te će se stranice prema potrebi dodatno ažurirati.

Europska komisija

Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje